

Krediidiandjate sektori III kvartali 2019 ülevaade

2019. aasta kolmanda kvartali lõpus tegutses turul 49 krediidasutuste välist krediidiandjat ja 11 krediidasutustega seotud krediidiandjat ning 8 kredidivahendajat.

Krediidiandjate tarbimislaenude koondlaenuportfelli jääk kasvas 2019. aasta kolmandas kvartalis tavapärasel tempos 4,1% ehk 44 miljoni euro võrra (võrdluseks: 2018. aasta kolmandas kvartalis 4,3% ehk 41 miljonit eurot) ning ulatus 1,13 miljardi euron. Aastaga kasvas laenuportfelli jääk 13%. Suurim osa laenumahu kvartaalsest kasvust tuli liisingu (26 miljonit eurot) ja tagatiseta väikelaenu „muu rahalise krediidi“ pealt (17 miljonit eurot).

Põhinäitajad	II kvartal 2019	Muutus	III kvartal 2019
Tarbimislaenude jääk	1 084 mln €	?	1 128 mlrd €
Lepingute arv	471 174	?	487 107
Puhas intressitulu	21,9 mln €	?	25,1 mln €

Krediidasutustega seotud krediidiandjate turuosa moodustas jätkuvalt 82% sektori laenuportfelli jäägist ehk 924 miljonit eurot. Nende hulgas on suurima turuosaga Swedbank Liising 26%, SEB Liising 20% ja Luminor Liising 19%. Ülejäänud 18% turust ehk 204 miljonit eurot on katnud krediidasutuste välised krediidiandjad. Nende hulgas on suurima turuosaga IPF Digital Estonia (3%), Placet Group (2%) ja Creditstar Estonia (2%).

Laenude väljastamise aktiivsuse poolest paistavad rohkem silma krediidasutuste välised krediidiandjad, kes omades küll võrreldes krediidasutustega seotud krediidiandjatega väiksemat (18%) turuosa, väljastasid kolmandas kvartalis kokkuvõttevalt 41% kõigist uutest laenudest ehk 95 miljonit eurot (2018. aasta kolmandas kvartalis ka 41% ehk 68 miljonit eurot). Kokku väljastasid krediidiandjad kolmandas kvartalis 230 miljoni euro ulatuses uusi laene. Väljastatud laenude esikümnesse mahtusid lisaks suurpankade liisingfirmadele sellised krediidasutuste välised krediidiandjad nagu Bondora (4. koht, 7% kogu kolmandas kvartalis väljastatud laenudest), Monefit Estonia (5. koht, 6% väljastatud laenudest), BB Finance (7. koht, 5% väljastatud laenudest), Placet Group (9. koht, 5% väljastatud laenudest) ja Creditstar Estonia (10. koht, 4% väljastatud laenudest). Samas suurim osa krediidasutuste välistest krediidiandjatest jääb laenu väljastamisel tagasihoidlikuks – 38 krediidiandjat on väljastanud kolmandas kvartalis alla 1 miljoni euro, sh 30 krediidiandjat väljastasid alla 300 tuhande euro.

Laenuportfelli kvaliteet, mida Finantsinspeksioon jälgib mahakantud laenude ning üle 30 päeva viivises olnud laenude järgi, on krediidasutustega seotud krediidiandjatel ja krediidasutuste välistel krediidiandjatel väga erinev. Krediidasutuste välised krediidiandjad kandsid 2019. aasta kolmandas kvartalis maha laene summas 2,4 miljonit eurot ehk 1,2% krediidasutuste väliste krediidiandjate laenuportfelist. Krediidasutustega seotud krediidiandjad kandsid samas maha laene summas 0,8 miljonit eurot ehk 0,09% oma laenuportfelist.

Krediidiasutuste väliste krediidiandjate viivises olevad laenud ulatusid 12,5 miljoni euronni ehk 6,1%-ni laenuportfellist. Samas krediidiasutustega seotud krediidiandjate viivises olev laenujääk oli 1,4 miljonit eurot ehk 0,2% nende laenuportfellist. Seega krediidiasutuste väliste krediidiandjate neli korda väiksem laenuportfell on krediidiasutustega seotud krediidiandjate laenuportfelliga võrreldes oluliselt kõrgema halbade laenude osakaaluga (7,3% vs 0,24%).

Jälgides viivislaenude viimase 2 aasta dünaamikat on näha, et erinevate järelevalveliste meetmete tulemusel on viivislaenude osakaal krediidiasutuste väliste krediidiandjate portfellis pidevalt vähenenud.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Krediidiandjate ja -vahendajate turule sisenemise vastu tunnevad jätkuvalt huvi teiste riikide, sh liikmesriikide ettevõtted.
- Turule sisenemise vastu on huvi näidanud kohalikud kauplused, kelle põhitegevuseks on tarbijale toote või teenuse müümine ja kes praegu pakuvad järelmaksuga tasumise võimalust koostöös mõne krediidiandjaga.
- Olulisimaks riskiks krediidiandjate tegevuses on jätkuvalt ettevõtjate suutlikkus täita vastutustundliku laenamise nõudeid. Kuna vastutus vastutustundliku laenamise nõuete kohase täitmise eest lasub krediidiandja juhtidel, on üheks riskiks krediidiandja kui organisatsiooni struktuuriline ülesehitus. Teiseks riskikohaks vastutustundliku laenamise nõuete täitmisel on krediidiandja kohustus kontrollida tarbija poolt esitatud teavet. Tulenevalt eelnevast on krediidiandjate tegevuse üheks riskikohaks tarbija kohta kogutava teabe kättesaadavus, täielikkus ja tõele vastavus.

[Krediidiandjate ja kredidivahendajate sektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 03.01.2020